

ségtelenül nagy nyeresége és értéke az erdészeti szakirodalomnak.

Was ist „Forstliche Betriebswirtschaftslehre“? Von Dr. E. Kovács.

Verf. bespricht eingehend das unlängst erschienene Werk „Die Forstliche Betriebswirtschaftslehre“ Dieterichs und gibt auf diesem Wege Aufschluss über die durch geänderte Behandlung und weitere Entwicklung alter Begriffe in Deutschland entstandene neue Wissenschaft.

Qu'est-ce que science de l'exploitation forestière? Par le Dr. E. Kovács.

En analysant l'ouvrage de M. Dieterich: „Die forstliche Betriebswirtschaftslehre“, l'Auteur saisit l'occasion pour expliquer et les méthodes de la nouvelle science traitant de l'exploitation forestière et née, en Allemagne, du regroupement des vieilles notions et des résultats récemment acquis.

Of What Does Forest Economy Consist? By Dr. E. Kovács.

In his review of Dieterich's book „Die forstliche Betriebswirtschaftslehre“ the author explains the object and practical use of the new science developed in Germany from a regrouping of old terms.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

A m. kir. honvédelmi miniszter 66.000/1940. számú rendelete az ország faszükségletének biztosítása érdekében lovak és fogatos járművek igénybevétele tárgyában.*

A honvédelemről szóló 1939. évi II. t.-c. 82. §-ában és 124. §-ában, továbbá az ország faszükségletének biztosításáról szóló 4.390/1940. M. E. számú rendelet 5. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a tűzifaellátás, nehézségeinek elhárítása érdekében a földművelésügyi miniszterrel és a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterrel egyetértve, a következőket rendelem:

1. §.

(1) Amennyiben az erdőbirtokos, fatermelő vagy fakereskedő (továbbiakban igénylő) kitermelt fakészletét meglévő vagy bérlet útján biztosítható szállítóeszközökkel idejekorán nem, vagy csak a helyben hasonló munkateljesítményért egyébként szokásos fuvarbéréknél aránytalanul nagyobb költséggel tudná a termelés helyéről elszállítani, s ezáltal a szállítási munkamenet veszélyeztetve volna, a szükséges szállítóeszközök biztosítása iránt kérelmet nyújthat be az illetékes m. kir. erdőigazgatósághoz.

* Megjelent a „Budapesti Közlöny“ 1940. nov. 6-i 252. számában.

(2) A kérvényben ki kell mutatni, hogy az egyes termelési helyekről hová, mennyi és milyen fajta fát kell elszállítani, továbbá meg kell jelölni az igényelt szállítóeszközök számát és a szállítás előrelátható időtartamát; az első bekezdésben meghatározott előfeltételeket pedig az illetékes községi előjáróság (polgármester) hivatalos bizonyítványával igazolni kell.

2. §.

Az erdőgazgatóság a kérelmet felülbírálja, s ha azt indokoltnak találja, a szükséges lovakat és fogatos járműveket az illetékes m. kir. honvéd hadtest (kerületi) parancsnokságtól, a tehergépjárműveket pedig a kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium X. szakosztályától igényli, amely utóbbiak rendelkezésre bocsátása iránt közvetlenül intézkedik.

3. §.

(1) A m. kir. honvédhadtest (kerületi) parancsnokság az erdőgazgatóság által bejelentett ló és fogatos jármű-szükségletnek honvédelmi szolgáltatás címén igénybevétel útján történő kielégítése iránt a „Szállítóeszközöknek honvédelmi szolgáltatás címén történő igénybevétele tárgyában“ 7990/M. E.—1939. szám alatt kiadott rendelet, a „Lovak, öszvérek és fogatos járművek összeírása, vizsgálata, nyilvántartása és igénybevételének előkészítése tárgyában“ 60.000/eln. 18.—1939. szám alatt kiadott rendelet, továbbá a vonatkozó utasítások rendelkezései, valamint az alábbiak szerint *azonnal* intézkedik.

(2) A szükséglet kielégítése elsősorban abból a járásból történik, amelynek területén a szükséglet helye fekszik, szükség esetében azonban a szolgáltatás a szomszédos járásokra is kivetethető.

(3) A hadtest- (kerületi) parancsnokság a járásokra kivetett szükségletet haladéktalanul közli az illetékes lónyilvántartó tiszttel, s utasítja a szolgáltatásoknak az egyes községekre lehetőleg arányosan, a mezőgazdasági termelés érdekeinek pedig feltétlenül a legmesszebbmenő figyelembevételével történő felosztására, valamint arra, hogy a lónyilvántartó tiszt a községi előjáróságokat, az igénybeveendő lovaknak és járműveknek a „Lónyilvántartási jegyzék“ adatai alapján történő kijelölésére és a szolgáltatásra kötelezettek haladéktalan értesítésére az említett 7.990/M. E.—1939. számú rendeletre, valamint a 60.000/eln. 18.—1939. szám alatt kiadott rendeletre utalással hívja fel azzal, hogy a községi előjáróságok az igényelt szállítóeszközök azonnali kiállításáról és a lónyilvántartó tiszt által megjelölt átvételi helyen történő átadásáról a vonatkozó rendelkezések szerint gondoskodjanak. A lónyilvántartó tiszt evégből kellő számú igénybevételi jegyet és kísérőjegyzéket bocsajt a községi előjáróságok rendelkezésére.

(4) A községi előjáróságok az igénybevételre kijelölésnél a mezőgazdasági termelés érdekeit szintén tartsák szem előtt, ezért — tekintettel a mezőgazdasági munkálatoknál jelentkezett késedelemre — csak olyan lófogat vehető erre a célra igénybe, amelyik jelenleg nem végez halaszthatatlan mezőgazdasági, illetve fafuvározási munkát. Legyenek figyelemmel továbbá arra is, hogy az igénybeveendő lovak és fogatos járművek a kívánt célra alkalmasak legyenek; emellett azonban elsősorban lehetőleg olyan lovakat kell igénybevételre kijelölni, amelyek az 1940. évben egyáltalában nem, vagy csak rövid ideig voltak honvédelmi szolgáltatásként igénybevéve. Szükség esetében az igénybevett lovakat és fogatos járműveket tíz-tizennégy naponként mások igénybevételével, le kell váltani. A községi előjárásznak a szállítóeszközök átadásával megbízott képviselője, a „Lónyilvántartási jegyzék“et az átvételi helyre hozza magával. A kísérő személyek (kocsisok) igénybevétele honvédelmi munkára kötelezéssel történik.

(5) A kiállított lovakat és fogatos járóműveket az átvételi helyen a honvédség, az erdőigazgatóság és az átadó község előljárási bizottságának képviselőiből álló bizottság veszi át és adja át az igénylőnek.

4. §.

Az igénybevett lovak és fogatos járóművek használatuk tartama alatt, a megfelelő munkaeredmény elérése érdekében honvédségi felügyelet alatt állanak. Az evégből szükséges honvédségi személyzet kirendelése iránt a hadtest- (kerületi) parancsnokság intézkedik akként, hogy minden tíz fogathoz parancsnokként egy erre alkalmas honvédet, minden 25 kocsi után 1 altisztet, vagy tisztest, 100 kocsi után 1 tisztet oszt be. Ezenfelül a hadtest (kerület) területére fuvarozási előadót jelöl ki, akinek feladata: a kitermelt fakészletek lefuvarozásának minden rendelkezésre álló eszközzel történő előmozdítása, s az e célra igénybevett szállítóeszközök minél gazdaságosabb kihasználása iránti gondoskodás. Az esetleg felmerülő nehézségek vagy panaszok megszüntetése iránt, szükség esetében a illetékes közigazgatási hatósággal, illetve erdőigazgatósággal egyetértve intézkedik.

5. §.

(1) Az igénybevett lovak és fogatos járóművek használatáért, valamint a kísérő személyeknek (kocsisoknak) járó és az igénylőt terhelő térítés mértékét az igénybevétel helyén hasonló természetű munkateljesítményre nézve szokásos díjazás alapul vételével, a járási főszolgabíró állapítja meg. Térítés csak olyan napra jár, amelyben a fogat tényleg fuvarozást végez. A kifizetésre nézve egyébként a helyben szokásos bérfizetési határidők irányadók.

(2) Az igénybevétellel járó összes egyéb költségek — ideértve a felügyeletre kirendelt honvédszemélyek élelmezésének költségeit, valamint a részükre megállapítandó pótdíjat is — szintén az igénylőt terhelik. Ezeket a költségeket az erdőigazgatóság az igénylő terhére szükség esetében előlegezi. Az erdőigazgatóság az igénylőt az előrelátható költségek előzetes letétbehelyezésére kötelezheti. A többi igénylőt közösen terhelő költségeket az erdőigazgatóság osztja fel arányosan.

6. §.

Az igénybevétel folytán keletkezett kár, vagy értékesökkenés megtérítésének kötelezettsége az igénylőt terheli. Kártérítés csak olyan kárért vagy értékesökkenésért jár, amely teljes egészében az igénybevétel tartama alatt keletkezett és amelyet igazoltan nem a szolgáltató, vagy személyzete okozott. A rendeltetésszerű használat folytán előállott értékesökkenésért (kopásért) és az igénybevétel folytán keletkezett haszonvesztésért nem jár kártérítés. Vitás esetben a kártérítés tekintetében az átvételi bizottság dönt.

7. §.

Az igénybevétellel kapcsolatos minden egyéb tekintetben a 7.990/1939. M. E. számú rendelet rendelkezései irányadók.

8. §.

A jelen rendelet hatálya a visszaesatolt keleti és erdélyi ország-részekre nem terjed ki.

9. §.

A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

Budapest, 1940. évi november hó 5-én.

vitéz Bartha Károly s. k.
m. kir. honvédelmi miniszter.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 185.500/1940. sz. rendelete a tűzifaellátás biztosításáról szóló 5780/1940. M. E. számú rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 181.200/1940. F. M. sz. rendelet egyes rendelkezéseinek módosításáról és kiegészítéséről.*

A tűzifaellátás biztosításáról szóló 5780/1940. M. E. számú rendelet 1—3., 8. és 12. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem.

1. §.

(1) A 181.200/1940. F. M. számú rendelet (Budapesti Közlöny, 1940. évi 184. szám) 2. §-ának (1) bekezdése akként módosul, hogy a zár alá helyezett és az 1940. évi szeptember hó 30. napján meglévő készletként a földművelésügyi miniszterhez bejelentett tűzifa forgalombahozatajának engedélyezése iránt a fatermelőknél nem kell külön kérelmet benyújtani, ha a szállítás közforgalmú vasúton, hajón (kompon, tutajon) vagy tehergépjárással iránt a fatermelőknél nem kell külön kérelmet benyújtani, ha a szállítási engedély kiadásával járul hozzá. A szállítási engedélyt a jelen rendelethez „A)” alatt mellékelte mintának megfelelő „Igénylési lap”-on kell kérni. Az „Igénylési lap”-ot a földművelésügyi miniszter minden készletbejelentőnek hivatalból küldi meg, de azt a m. kir. erdőfelügyelőségeknél is be lehet szerzni.

(2) Akinél az 5780/1940. M. E. sz. rendelet alapján zár alá helyezett és az előbbi bekezdés szerint bejelentett tűzifája van, köteles az 1940. évi november hó 30. napjáig

a) a földművelésügyi miniszteretől „Igénylési lap”-on szállítási engedélyt kérni, vagy

b) bejelenteni azt a tűzifakészletet, amely a megállapított helyi fogyasztásra szolgáló tűzifamennyiség levonásával még értékesítésre kerülhet; a bejelentést a jelen rendelethez „B)” alatt mellékelte mintának megfelelő úrlapon kell megtenni, amelyet a m. kir. erdőfelügyelőségeknél lehet beszerezni.

2. §.

A fakereskedő által kis tételekben összevásárolt és a 100/1940. M. E. számú rendelet (Budapesti Közlöny, 1940. évi 6. szám) 1. §. (4) bekezdése értelmében bejelentett tűzifakészletekre „Igénylési lap”-on kell szállítási engedélyt kérni. Az „Igénylési lap”-hoz azonban csatolni kell a községi előljárásság (polgármester) bizonyítványát arról, hogy az abban feltüntetett tűzifakészletet a fakereskedő melyik községben, kitől és milyen tételben vásárolta össze. Ha a fakereskedő a tűzifát erdőbirtokossági társulat (volt úrbérese, közbirtokosságok) tagjaitól vásárolta össze, a bizonyítványban fel kell tüntetni azt is, hogy a társulat a tűzifakészletet a földművelésügyi miniszterhez bejelentette-e vagy nem.

3. §.

Amennyiben a 181.200/1940. F. M. számú rendelet 5. §-a alapján jelen rendelet hatálybalépése előtt kiutalt tűzifamennyiségre vagy tudomásulvett kötésekre a fatermelő, vagy fakereskedő a szállítási engedélyt a korábban rendelkezésre bocsátott igénylési lapon még nem kérte, azt az 1. §-ban megállapított módon köteles kérni.

* Megjelent a Budapesti Közlöny 1940. évi november hó 10-i 255. számában.

4. §.

(1) A 181.200/1940. F. M. számú rendelet 5. §-ának (3) bekezdése akként módosul, hogy a földművelésügyi miniszter az igénybevétel módját az említett rendelet 5. §. (2) és (3) bekezdésében foglalt eljárás mellőzésével a kiutaláskor megállapíthatja.

(2) Amennyiben a készlettulajdonos az igénybevett tűzifa szállításáról nem gondoskodik, vagy a szállítást a m. kir. erdőigazgatóság megállapítása szerint nem kielégítő módon folytatja, a kiutalásban részesült a tűzifának a szállítását a 66.000/1940. H. M. számú rendelet (Budapesti Közlöny, 1940. évi 252. szám) alapján kérheti. Ebben az esetben a hivatkozott rendelet 5. §. (2) bekezdésében említett költségeket a kiutalásban részesült köteles előlegezni, de azokat a tűzifa hatóságilag megállapított árából levonhatja. A tűzifa feladásáról ily esetben az illetékes m. kir. erdőigazgatóság gondoskodik akként, hogy az előlegezett költségek levonásával a vételárat utánvételezteti. A költségek megállapítása után fennmaradó vételárat a m. kir. erdőigazgatóság a készlettulajdonosnak kiszolgáltatja.

5. §.

Amennyiben a tűzifának szállítása a földművelésügyi miniszter által tudomásulvett kötlevebben megállapított feltételek szerint nem történt meg, a földművelésügyi miniszter a tűzifát az 5780/1940. M. E. számú rendelet 3. §-a alapján igénybeveheti. Az igénybevételre vonatkozó rendelkezéseit a földművelésügyi miniszter a m. kir. erdőigazgatóság útján teszi meg.

6. §.

(1) A földművelésügyi miniszter az 1940. évi október hó 1. napja után kitermelt és a 100/1940. M. E. számú rendelet értelmében a termelés befejezése után bejelentendő tűzifára szállítási engedélyt további rendelkezésig nem ad ki.

(2) Az előbbi bekezdésben foglalt rendelkezés alól kivételt képez a friss termelésű akáctűzifa, amelynek forgalombahozatalát, a bejelentés után, „Igénylési lap”-on lehet kérni.

(3) A fatermelő jogosult az 1940/41. évi termelési időnyben általa kitermelt akáctűzifakészleteket a termelés folyamata alatt is helyi fogyasztás céljaira értékesíteni. Az így értékesített akáctűzifakészletet azonban a termelés befejezése után a 100/1940. M. E. sz. rendelet értelmében pótlólag be kell jelenteni.

7. §.

(1) Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, az 5780/1940. M. E. számú rendelet 11. §-ában megállapított kihágást követi el és az ott meghatározott büntetéssel büntetendő az, aki a jelen rendeletnek a tűzifa bejelentésére, forgalombahozatalára, szállítására és igénybevételére vonatkozó rendelkezéseit megszegi vagy kijátssza.

(2) A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, a rendőrség működési területén a m. kir. rendőrségnek, mint rendőri büntető bíróságnak a hatáskörébe tartozik. Szakminiszternek az 1929:XXX. tc. 59. §-a (1) bekezdésének 3. pontjában foglalt rendelkezések alkalmazása szempontjából a földművelésügyi minisztert kell tekinteni.

8. §.

A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.
Budapest, 1940. évi november hó 1-én.

vitéz gróf széki Teleki Mihály s. k.,
m. kir. földművelésügyi miniszter.